

SANATORIUL CODRU –
INSTITUȚIE PERFORMANTĂ,
ÎNDRĂGITĂ DE PACIENȚI.

Omagiu la 55 de ani

Stațiunea balneoclimaterică *Codru*, numită și *Perla codrilor*, situată în centrul codrilor, în preajma pădurilor cu fagi seculari de la Hârjăuca, este cel mai prestigios sanatoriu din Republica Moldova. Frumusețea încântătoare a pădurii, lacul din preajmă, abundența de oxigen și ozon, vara caldă și iarna blândă creează condiții climaterice și de landsaft favorabile pentru tratament și odihnă.

Sanatoriul *Codru* (în trecut – *Sovetskaia Moldavia*), prima stațiune balneară din Moldova, își începe activitatea la 19 mai 1959, pe baza primului spital balneologic republican, amplasat pe atunci în clădirile Mănăstirii Hârjăuca, cu un potențialul de 260 de paturi.

Creat acum 55 de ani, acest sanatoriu a urmat mai multe etape de dezvoltare.

Prima etapă (1959-1974) a fost una de trecere, în 1959, de la „*casa de odihnă*” la crearea bazei necesare pentru sanatoriu (policlinică, buvetă pentru apă leucitoare, bloc de balneoterapie, fizioterapie și altele), care au cerut eforturi deosebite și investiții capitale.

În următorii ani, prestigiul sanatoriuului a început să crească și numărul doritorilor de a-și recupera aici sănătatea se majora din an în an. Însă posibilitățile sanatoriuului de a satisface toți doritorii erau limitate, pacienții erau cazați în chiliile Mănăstirii Hârjăuca (care din 1953 nu funcționa) și în câteva case finlandeze, fără condiții confortabile. De aceea, apare necesitatea nu numai de a majora numărul de locuri (paturi), ci și de a îmbunătăți condițiile hoteliere și de tratament. Primul pas de a părăsi curtea mănăstirii îl face doctorul **Gheorghe Gânjul**, primul medic-șef al sanatoriuului, zidind blocul balneologic și cazangeria în afara zidurilor mănăstirii. Luând în considerație calitățile de bun gospodar ale lui Gheorghe Gânjul, el este transferat la Sergheievka.

În anul 1974 începe **etapa a doua** (1974-1994) de dezvoltare a Sanatoriuului *Codru*, în care s-au rezolvat problemele principale apărute. Către această perioadă, conducerea sanatoriuului a fost preluată de eminentul medic și ilustrul conducător **Gheorghe Osoianu** (1943-1994), care a depus eforturi deosebite și a reușit să construiască două blocuri de hotel, blocul policlinicii, cantina, căminul cultural, două case de locuit pentru lucrătorii sanatoriuului. În rezultat, Sanatoriul *Codru* a devenit o instituție și mai prestigioasă, având un caracter unional – aici se

odihneau și își recuperau sănătatea cetățeni din toată Uniunea Sovietică. Faima sanatoriuului era cunoscută în întreaga URSS și peste hotarele ei prin faptul că directorul, Gheorghe Osoianu, a organizat colective de artiști amatori, care concertau des și participau cu succes la diferite festivaluri. În această perioadă, sanatoriul deține de 3 ori *Flamura* întâietății în întrecerile dintre stațiunile sindicatelor fostei URSS. Gheorghe Osoianu, fiind din fire comunicativ, se înconjoară cu specialiști profesioniști în medicină, sport și cultură. Anume în această perioadă sanatoriul se dezvoltă în toate domeniile.

În anul 1991, Republica Moldova se declară stat independent și în țară se introduc relații economice noi – economia de piață. Relațiile economice cu fostele republici unionale au slăbit, multe fabrici și uzine au fost închise, colhozurile s-au destrămat, Moldova intrând într-o criză economică de mulți ani. Asemenea situație creată a dus la faptul că salariile mizere nu îi mai permiteau majorității populației (cu excepția unora) să-și permită un tratament în condiții sanatoriale. În așa mod, toate sanatoriile din Republica Moldova, inclusiv Sanatoriul *Codru*, au fost inițial închise, apoi, din anul 1994, au început să funcționeze câteva luni de vară.

În acest an începe **a treia etapă** (1994 – prezent) în dezvoltarea Sanatoriuului *Codru*. Director al sanatoriuului devine absolventul Universității de Stat de Medicină și Farmacie *Nicolae Testemițanu*, specialistul în neurologie **Simion David**, originar de pe văile Hârjăucei, din satul Răciula, născut într-o familie de gospodari. Tatăl lui Simion, moș Ștefan David, este unul dintre cei mai vestiți prisăcari în localitățile respective.

Pentru a păstra personalul care activa, imobilul și altă bogăție acumulată, noul director a trebuit să depună multe eforturi. Deoarece nu era cu ce încălzi sanatoriul, el lucra câteva luni (4-5) de vară-toamnă, iar iarna, cu forțe proprii, cu implicarea inclusiv a lucrătorilor medicali, a fost reparat primul bloc de locuit, ceea ce a atras tot mai mulți doritori de a se trata în acest sanatoriu. E cazul de menționat că în așa condiții drastice, în stare de conservare a sanatoriuului pe timp de iarnă, domnul director Simion David, cu o deosebită răbdare, a reușit nu numai să mențină baza tehnico-materială, dar și să renoveze această stațiune, cu potențialul la moment de 460 de paturi.

Familia noastră a fost printre acele familii care s-au odihnit și s-au tratat în acest sanatoriu în anii în care el de abia se renova. Ne amintim cu câtă mândrie ne povestea domnul Simion David despre faptul că sanatoriul a tratat deja atâtea persoane, încât a acoperit toate cheltuielile, iar în 1997 a obținut și un mic venit de circa 10 mii lei. Apoi acest venit a crescut, an cu an, și a permis de a face investiții tot mai mari în renovarea și reconstruirea întregului sanatoriu.

Datorită calităților sale manageriale, de gospodar, domnul Simion David, în următorii ani, a reușit să realizeze așa un volum de lucrări, încât sanatoriul a devenit de nerecunoscut. Una dintre cele mai mari „victorii” a fost gazificarea sanatoriului în anul 2003, trecerea cazangeriei de la încălzirea cu păcură la cea cu gaz, ceea ce a permis micșorarea cheltuielilor și posibilitatea de a funcționa anul întreg.

Mai apoi a fost reparat blocul 2, unde s-au amenajat două etaje de numere lux și semilux. Astfel, au apărut noi doritori de a se odihni și a se trata la *Codru* – persoane de peste hotarele Moldovei: Italia, Israel, SUA, Portugalia, România, Ucraina, Rusia, Franța etc. Cu câțiva ani în urmă, a fost reparat și remobilat primul etaj al ospătăriei, care la moment dispune de 600 de locuri. Acum toți pacienții iau masa într-un singur schimb.

Mândria colectivului Sanatoriului *Codru* la moment este blocul de tratament balnear, care este de nerecunoscut după reparația din anul 2007. Toți acei care calcă pentru prima dată pe teritoriul acestui sanatoriu sunt plăcut surprinși de frumusețea amenajării teritoriului cu mii de flori, de curățenia care este menținută prin participarea întregului colectiv. În ultimul timp, în Sanatoriul *Codru* a devenit posibilă odihna părinților (bunicilor) cu copii, ca adulții să-și recupereze echilibrul fizic și psihologic, iar copii să se simtă liberi în odihna și distracțiile lor, înconjurați de natura pitorească.

Am descris destul de minuțios despre cele întâmplate în această prestigioasă și deosebită instituție, dat fiind faptul că, în ultimii 15 ani, vacanța de vară ne-o petrecem, împreună cu soția Ludmila, cu familia fiicei Natalia și cu nepoatele – Ludmila, Ana și Sofia – la Sanatoriul *Codru*, unde ne recuperăm nu numai sănătatea fizică, dar ne refacem și psihologic, sufletește. La aceasta contribuie nu doar condițiile bune de tratament, ci și devotamentul și atitudinea personalului de medici, de asistente medicale și a personalului auxiliar, care își îndeplinesc obligațiile de serviciu cu dăruire de sine, cu mare dragoste, respect și grijă față de pacienți.

Tezaurul cel mai de preț al acestei stațiuni balneare îl constituie, indiscutabil, oamenii. Anume ei creează climatul favorabil pentru orice pacient venit la sanatoriu pentru internare și întremare.

Această stațiune balneară a fost dirijată de un șir de personalități devotate serviciului medical, oameni care, pe parcursul anilor și în diferite situații, au fost abilitați de a dirija funcționarea stațiunii, precum și personalul medical.

În acest context, am vrea să-i menționăm pe medicii **Nicolae Melnic** – șeful policlinicii, **Ion Grosu** – șef de secție, **Dumitru Găină** – șef de laborator, **Ion Caraman**, **Ana Osoianu**; asistentele medicale **Angela Melnic**, **Eugenia Grosu**, **Vera Caraman**, **Galina Mereuță**, **Nadejda Filonenco**, **Aliona Morari**, **Tatiana Craciuc** și mulți-mulți alții.

Sanatoriul *Codru* este o instituție de performanță, în care bolnavii se pot trata de cele mai răspândite maladii: ale aparatelor locomotor și digestiv; ale sistemelor nervos central, periferic, urogenital; ale căilor respiratorii, consecințele traumelor etc. Sanatoriul dispune de o buvetă cu apă minerală pentru sistemul gastrointestinal, bolnavilor li se oferă: băi cu sare de mare, cu salvie, cu apă de brom-iod (din 2007), duș-masaj subacvatic, nămol, masaj, un spectru larg de fizioproceduri, spelioterapie, aeroionoterapie, fitoterapie cu arome de plante medicinale, băi turbulente la mâini și picioare, piscină, sală de gimnastică curativă. A fost reutilat cu aparataj modern: laboratorul clinic, biochimic, secția de fizioterapie, cabinetul stomatologic și de diagnostic ultrasonografic. Practic, în ultimii 10 ani stațiunea balneară *Codru* a atins un nivel european.

Un rol important în tratamentul pacienților îi revine blocului de alimentație, în persoana doamnei **Anastasia Slavacevschi**, asistentă-dieteticiană, care pregătește cu bucatăresele iscusite diverse bucate gustoase și cu respectarea meselor dietetice. Încă o tradiție a acestui sanatoriu sunt concertele serale regulate (în casa de cultură cu 400 de locuri), o dată pe săptămână, ale ansamblului de cântece populare *Doruleț*. Pentru pacienți cântă chiar colaboratoarele sanatoriului – Svetlana David, Vera Caraman, Angela Melnic, Galina Mereuță, Raisa Rusnac, Elena Costin, sub conducerea maestrului în arte, doamnei **Tatiana Popa**. Iar după concerte, în fiecare seară – așa-numita “gimnastică” pe terenul frumos amenajat la aer liber: “*Dansuri pentru toate vârstele*”. Sunt de neuitat excursiile turistice, organizate în sanatoriu zilnic. Înseși denumirile lor vorbesc de la sine: “*Despre ce vorbesc zidurile Mănăstirii Hârjăuca*”, “*Muzeul etnofolcloric Casa Părintescă*”, “*Casa Prisăcarului*”, excursiile la Mănăstirile: Hârbovăț, Răciula, Frumoasa, Hâncu și altele. O mare contribuție în organizarea lor îi aparține doamnei Tatiana Popa, care a studiat multe materiale din arhiva republicană, devenind un ghid neîntrecut al meleagurilor călărășene și nu numai.

Sanatoriul pune la dispoziția oricui legătură telefonică, internet, presa periodică și biblioteca cu

sala de lectură, unde se propune literatură aleasă cu un deosebit gust de bibliotecara Maria Stratan, care mereu trezește emoții pozitive pacienților.

Am vrea să menționăm și activitatea unei persoane care are o misiune destul de responsabilă și foarte grea, dar pe care o îndeplinește cu brio. Este vorba de doamna **Svetlana David** (și echipa dumneaei), care dirijează secția de repartizare, cazare și monitorizare a foilor de tratament.

În fiecare vară, aflându-ne la sanatoriu, am avut fericita ocazie să întâlnim aici multe personalități marcante din domeniile științei și artei din țara noastră, cum ar fi academicienii Boris Melnic, Diomid Gherman, Gheorghe Ghidirim, Valeriu Canțer, Andrei Andrieș, Simion Toma, Andrei Eșanu, Ion Bostan, Constantin Gaindric; actrița Ninela Caranfil; interpretele de muzică populară Valentina Cojocar, Zinaida Julea, precum și mulți colegi și prieteni.

Colaborarea, pe parcursul anilor, cu savanții de diferite specialități ai catedrelor și departamentelor Universității de Stat de Medicină și Farmacie *Nicolae Testemițanu*, cu Institutul Mamei și Copilului din Chișinău, cu Institutul Central de Curortologie și Reabilitare din orașul Moscova (Rusia), Institutul de Curortologie și Reabilitare din orașul Odessa (Ucraina), desfășurarea conferințelor științifico-practice comune, susținerea tezei de doctor în medicină (în anul 1992) de către domnul Gheorghe Osoianu – toate acestea au perfecționat procedeele utilizate în stațiunea balneară *Codru*, afirmând credibilitatea și eficacitatea tratamentului balneoclimateric. Cu unele perfecționări organizatorice la nivelul Ministerului

Sănătății, al USMF *N. Testemițanu*, sanatoriul *Codru* poate fi transformat în bază clinică științifico-practică în domeniul balneologiei.

Toate cele menționate mai sus se datorează și conducătorului acestui sanatoriu, domnului director **Simion David**, care îl conduce timp de 20 de ani, manifestând calități deosebite de manager și antreprenor, fiind respectat atât de colectiv, cât și de pacienți.

Stimați colegi, dragi prieteni – membri ai colectivului Sanatoriului *Codru*, ați atins o vârstă onorabilă de 55 de ani, un jubileu la care veți face niște bilanțuri ale activității Dumneavoastră pe parcursul acestor ani. Dar să știți că cea mai mare apreciere o facem noi, pacienții, care am trecut prin mâinile dumneavoastră grijulii și ne-am întors de la *Codru* cu un mare sentiment de satisfacție sufletească, cu o stare de sănătate mai bună și cu mândrie că în Republica Moldova există o asemenea instituție.

Vă felicităm din suflet cu frumosul jubileu și Vă dorim, fiecăruia în parte, multă sănătate, prosperitate, realizări frumoase pe viitor, bunăstare, liniște sufletească și bucurii în familiile Dumneavoastră.

Cu deosebit respect și recunoștință,

Constantin Ețco,

doctor habilitat în științe medicale, profesor universitar, USMF *Nicolae Testemițanu*,

Ludmila Ețco,

doctor habilitat în științe medicale, profesor cercetător, Institutul Mamei și Copilului